

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фармації та фармакології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
СОЦІОЛОГІЯ
підготовки Магістра

Луцьк – 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «Соціологія» підготовки *магістра*, галузі знань *I Охорона здоров'я*, спеціальності *18 Фармація (за спеціалізаціями)*, форма навчання – *денна*, за навчальним планом, затвердженим 2025 р.

Розробник: Любчук В.В., кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри політології та публічного управління

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми: д.фарм.н., проф.

Федоровська М.І.

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри політології та публічного управління

Протокол №6 від 18.02.2026 р.

Завідувач кафедри: Бусленко В. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: I Охорона здоров'я Спеціальність: 18 Фармація (за спеціалізаціями) Освітньо-професійна програма: Фармація освітній рівень: другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин / кредитів: <i>150 / 5</i>		Рік навчання: 2-ий
		Семестр: 3-ий
ІНДЗ: €		Лекції: 12 год.
		Практичні заняття: 22 год.
		Самостійна робота: 106 год.
	Консультації: 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		<i>українська</i>

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я та по батькові: Любчук Валентина Василівна

Науковий ступінь: кандидат соціологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри політології та публічного управління

Контактна інформація: +38 0673327956, e-mail: Luybchuk.Valentyna@vnu.edu.ua

Дні занять: згідно розкладу

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. У програмі курсу подається сучасні виміри дослідження суспільства, розкриваються ключові соціологічні поняття, логічно пов'язані в єдину систему. У ній аналізується соціологія як наука, висвітлюються етапи її становлення у світовому та українському масштабах, розкривається зміст основних шкіл і напрямків сучасної соціології, викладаються основи деяких спеціальних і галузевих соціологічних теорій, розглядаються методологічні та методичні основи соціологічних досліджень, зокрема акцентується увага на методах збору соціологічної інформації. Різноманітність соціальних процесів та явищ, соціальних проблем актуалізується предметом соціології. У програмі курсу здійснюється акцент на методичні особливості проведення соціологічних досліджень, оптимальному виборі кількісної або якісної методології. Аналізуються соціальні процеси та явища на макро-, мезо- та макрорівнях. Представлені різні соціологічні методи, їхній зміст та сфери практичного застосування. Враховуючи специфіку аудиторії, для якої викладатиметься даний курс, пропонується для вивчення галузеві соціології, що розширять кругозір здобувачів та доповнять їхні знання із спеціальності, зокрема інвайронментальна соціологія, соціологія медицини, соціологія здоров'я. **Предметом** вивчення освітнього компоненту «Соціологія» є сучасне суспільство, основні соціальні процеси та соціальні явища, а також функціонування сфер діяльності дотичних до фармації та медицини.

Пререквізити

ВОК «Соціологія» базується:

на вивченні ОК загальної та професійної підготовки: Україна в європейському, історичному та культурному контекстах.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення ВОК «Соціологія» є: формування компетентності здобувачів у сфері соціологічного аналізу соціальних явищ та проблем сучасного суспільства; вироблення навичок аналізу основних напрямів даного курсу на різних рівнях дослідження, а також навички компаративістського підходу та розуміння соціальних процесів та явищ як компонентів сучасного суспільства; підвищення рівня соціологічної компетентності здобувачів у методиці дослідження соціальних проблем, їх типологій та наслідків для особистості, соціальної спільноти та суспільства в цілому.

Основні завдання вибіркового освітнього компоненту «Соціологія»:

засвоєння основних понять ОК, основних теорій, концепцій та підходів, що стосуються дослідження напрямів життєдіяльності особи та сучасного суспільства; основних методологій та методів дослідження соціальних явищ; методів збору соціологічної інформації; рівнів дослідження соціальних проблем. Ознайомлення із дотичними спеціальними та галузевими соціологічними теоріями, такими, як інвайронментальна соціологія, соціологія медицини, соціологія здоров'я. Основне завдання ОК полягає у сприянні фармацевтичної підготовки магістрів до професійної діяльності у сфері соціологічного аналізу соціальних процесів та явищ та вмінні комунікувати із різними соціальними групами населення.

3. Soft skills.

Особисті якості: відповідальність, самодисципліна, здатність приймати зауваження та постійно вдосконалюватися.

Інтелектуальні здібності: критичне мислення, креативність у вирішенні складних наукових завдань, системний підхід.

Соціальні навички: вміння ефективно працювати в команді (взаємодія з аналітиками, маркетингологами), комунікабельність, навички презентації результатів.

Організаційні навички: дотримання дедлайнів, управління стресом.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю/ Бали
	Усього	у тому числі				
		Лекц.	Практ. (семін.)	Конс.	С/Р	
Змістовий модуль 1. Соціологія як соціально-поведінкова наука						
Тема 1. Предмет, об'єкт, структура та функції соціології.	7	1	1		5	УО/5
Тема 2. Етапи розвитку соціологічної думки.	6		1		5	
Тема 3. Суспільство як об'єкт соціологічного пізнання.	9	1	2	1	5	УО/5
Тема 4. Соціальна структура суспільства.	8	1	2		5	УО (5) + ДС (5)/ 2 = 5
Тема 5. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність.	7	1	1		5	УО (5) + ДС (5)/ 2 = 5
Тема 6. Соціальні інститути та соціальні організації.	7	1	1		5	
Тема 7. Соціологічна теорія особистості.	9	1	2	1	5	УО (5) + ДС (5)/ 2 = 5
Разом за змістовим модулем 1	53	6	10	2	35	5
Змістовий модуль 2. Соціологічне дослідження та особливості його проведення у різних сферах діяльності.						
Тема 8. Соціологія девіантної поведінки.	12	1	2	1	8	УО (5) + РМГ (5)/ 2 = 5
Тема 9. Соціологія здоров'я.	13	1	1	1	10	УО (5) + РМГ (5)/ 2 = 5
Тема 10. Інвайронментальна соціологія.	13	1	1	1	10	
Тема 11. Соціологія медицини.	14	1	2	1	10	УО (5) + ДС (5)/ 2 = 5
Тема 12. Соціологічне дослідження: поняття, види, етапи.	13	1	1	1	10	УО (5) + ДС (5)/ 2 = 5
Тема 13. Методи збору соціологічної інформації.	11	1	1	1	8	
Тема 14. Методи обробки соціологічної інформації.	11		2	1	8	УО (5) + РМГ (5)/ 2 = 5
Тема 15. Презентація результатів соціологічної інформації.	10		2	1	7	УО (5) + РМГ (5)/ 2 = 5
Разом за змістовим модулем 2	97	6	12	8	71	5
Робота на практичних заняттях						5
ІНДЗ						5
Всього годин / Балів	150	12	22	10	106	5 / 200 балів

*Форма контролю: ДС - дискусія, Т – тести, УО – усне опитування, РМГ- робота в малих групах.

Завдання для самостійної роботи

№ за/п	Тема	Питання до самостійної роботи	К-сть годин
1	Предмет, об'єкт, структура та функції соціології.	Представити дефініції поняття «соціологія».	5
2	Етапи розвитку соціологічної думки.	Формування української державності у концепціях Грушевського, М. Костомарова, М. Шаповала та ін.	5
3	Суспільство як об'єкт соціологічного пізнання.	Соціологічне бачення суспільства крізь призму поглядів соціологів –класиків, на прикладі Вебера М. (Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. Пер. з нім. О. Погорілого. К., 1994.	5
4	Соціальна структура суспільства.	Проаналізувати різні види соціальних структур та їхню динаміку у контексті війни в Україні.	5
5	Соціальна стратифікація та соціальна мобільність.	Охарактеризувати професійну мобільність як чинника формування нового типу працівника.	5
7	Соціологічна теорія особистості.	Розкрити зміст поколінневої структури суспільства.	5
8	Соціологія девіантної поведінки.	Обрати художній фільм або художній твір із девіантною поведінкою та проаналізувати.	5
9	Соціологія здоров'я.	Визначити чинники, що впливають на рівень здоров'я сучасної молоді.	8
10	Інвайронментальна соціологія.	Вплив на довкілля антропогенного фактору в умовах війни.	10
11	Соціологія медицини.	Функціонування сфери медицини: ризики та виклики в умовах війни.	10
12	Соціологічне дослідження: поняття, види, етапи.	Аналіз сучасних соціологічних досліджень на сайті Соціологічної асоціації України	10
13	Методи збору соціологічної інформації.	Опрацювання джерела: Паніотто В. І. Методи опитування: монографія. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 336 с.	10
14	Методи обробки соціологічної інформації.	Охарактеризувати сучасні програми обробки даних, наприклад, MAXQDA.	8
15	Презентація результатів соціологічної інформації.	Опрацювання джерела: Кресвелл Джон В., Кресвелл Дж. Девід Дизайн дослідження: підходи на основі якісних, кількісних і змішаних методів. Перекл. Кобель І., Кобель Т.. Львів: Видавництво Українського католицького університету. 2022. 284 с.	8
Всього			106

Індивідуальне науково-дослідне завдання:

Написати тези доповіді (одна сторінка тексту, шрифт Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1. Поля: ліве – 3 см, верхнє – 2 см, праве – 1,5 см, нижнє – 2 см), присвячені одному з аспектів теми курсової роботи. Враховується зміст, структурованість тексту, дотримання академічної доброчесності, технічних вимог, вміння представити результати дослідження аудиторії. Максимальна оцінка – 50 балів.

IV. Політика оцінювання

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватися правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань І Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Бали	Критерії
5	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.
4	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Не дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків.
3	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності.

	Не дотримані правила реферування наукових публікацій Не прослідковуються доказовість висновків, та обґрунтованість власної позиції.
2	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до Положення про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: Кодексом академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань І Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки. Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Перелік питань до підсумкового контролю:

1. Об'єкт та предмет соціології.
2. Структура соціологічного знання.
3. Функції соціології.
4. Зв'язок соціології з іншими науками.
5. Поняття суспільство в соціології.
6. Соціологічна система Конта О.
7. «Розуміюча соціологія» Вебера М.
8. Структурний функціоналізм Р. Мертона.
9. Соціологія в сучасній Україні: проблематика досліджень.
10. Соціальні рухи: поняття, типи.
11. Соціальні інститути: поняття, типи, функції.
12. Поняття соціальної стратифікації.
13. Поняття соціальної мобільності. Види соціальної мобільності.

14. Поняття та види організації.
15. Бюрократія як вид організації.
16. Соціальний статус та соціальні ролі особистості.
17. Інтерпретація понять індивід, особа, особистість.
18. Соціалізація особистості: поняття, етапи, види, чинники.
19. Агенти соціалізації.
20. Поняття соціологічного дослідження.
21. Види соціологічних досліджень.
22. Опитування як метод отримання соціологічної інформації.
23. Аналіз документів.
24. Метод спостереження.
25. Якісні методи дослідження.
26. Соціологічний експеримент.
27. Соціологія здоров'я як спеціальна соціологічна теорія.
28. Поняття та види девіантної поведінки.
29. Предметна галузь дослідження соціології медицини.
30. Предмет та завдання інвайронментальної соціології.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
0–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Голька М. Суспільна пам'ять та її імпланти. Пер. з польськ. В. Ф. Саган; наук. ред. А. М. Киридон, С. С. Троян. К: Ніка-Центр. 2022. 216 с.
2. Зарембо К. Писати аналітику може кожен. Мистецтво переконливого тексту. К.: Віхола. 2023. 224 с.
3. Любчук В. В. Застосування інтерактивних помічників у викладанні соціології та політології. Інтерактивні помічники викладача: дошка Miro, Diffit, Canva, Eduaide.Ai: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 3 листопада – 14 грудня 2025 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 52-54
4. Кресвелл Джон В., Кресвелл Дж. Девід Дизайн дослідження: підходи на основі якісних, кількісних і змішаних методів. Перекл. Кобель І., Кобель Т.. Львів: Видавництво Українського католицького університету. 2022. 284 с.
5. Любчук В. В. Якісні методи в соціологічних дослідженнях. Методичні рекомендації для здобувачів освіти спеціальності «Соціологія». Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. 60 с.
6. Кузьмук О. М., Любчук В. В., Опейда Л. М. Життєві цінності молоді у воєнний час (за результатами онлайн опитування студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки). *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2023. № 45. С. 120-125.

7. Кузьмук О. М., Любчук В. В. Якість освіти як предмет соціологічного аналізу. Higher education reforms in Ukraine: challenges, status, and prospects : Collective monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. 416 с. С. 74-90.

8. Сальнікова С. Вибірка у соціологічному дослідженні: підручник. Луцьк: Вежа-Друк. 2021. 252 с.

9. Сайт соціологічної асоціації України: <http://sau.in.ua/>

Додаткова

10. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. К.: Дух і Літера. 2015. 380 с.

11. Рущенко І. Війна цивілізацій: анатомія російсько-українського конфлікту. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2020. 436 с.